REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 21. juna 2021 godine
Br.ref.:RK 1811/21

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI70/21

Podnosilac

Burhan Tusha

Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova Pml. br. 293/2020 od 10. novembra 2020. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Burhan Tusha, sa prebivalištem u selu Soponica, opština Kačanik, koga zastupa Avni Ibrahimi, advokat iz Uroševca (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Kosova (u daljem tekstu: Vrhovni sud) Pml. br. 293/2020 od 10. novembra 2020. godine.

3. Podnosilac zahteva je osporenu presudu primio 10. decembra 2020. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar zahteva je razmatranje ustavnosti osporene odluke kojom su, prema navodima podnosioca zahteva, povređena njegova prava zagarantovana članovima 24. [Jednakost pred zakonom], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 54. [Sudska zaštita prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavu 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32. [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 14. aprila 2021. godine, Sud je primio zahtev podnosioca zahteva koji je on predao u pošti dana 2. aprila 2021. godine.

7. Dana 22. aprila 2021. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Radomira Labana za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Bekim Sejdiu (predsedavajući), Remzije Istrefi-Peci i Nexhmi Rexhepi (članovi).

8. Dana 26. aprila 2021. godine, Sud je obavestio zastupnika podnosioca zahteva i Vrhovni sud o registraciji zahteva.

9. Istog dana, Sud je tražio od Osnovnog suda u Uroševcu-ogranak u Kačaniku (u daljem tekstu: Osnovni sud) da dostavi povratnicu koja dokazuje datum kada je podnosilac zahteva primio osporenu odluku.

10. Dana 7. maja 2021. godine, Sud je primio od Osnovnog suda povratnicu koju je tražio 26. aprila 2021. godine.

11. Dana 25. maja 2021. godine, na osnovu tačke 1.1 paragrafa 1 člana 9 (Prevremeni istek mandata) Zakona i pravila 7 (Ostavka na dužnost sudije) Poslovnika o radu, sudija Bekim Sejdiu je podneo ostavku na poziciju sudije u Ustavnom sudu.

12. Dana 27. maja 2021. godine, predsednica Suda, Arta Rama-Hajrizi, je odlukom KSH70/21 imenovala sudiju Selvete Gërxhaliu-Krasniqi kao predsedavajuću Veća za razmatranje umesto sudije Bekim Sejdiu.

13. Dana 2. juna 2021. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

14. Dana 25. oktobra 2010. godine, u selu Nika, opština Kačanik, podnosilac zahteva je učestvovao u saobraćajnoj nezgodi tako što je svojim motornim vozilom udario u drugo motorno vozilo i tom prilikom je nekoliko lica povređeno, a jedno lice usled povreda preminulo.

15. Dana 4. decembra 2014. godine, Osnovno tužilaštvo u Uroševcu (u daljem tekstu: Osnovno tužilaštvo) podiglo je optužnicu [PP/I. br. 846-4/10] protiv podnosioca zahteva zbog krivičnog dela iz člana 297. [Ugrožavanje javnog saobraćaja] Privremenog krivičnog zakona Kosova (u daljem tekstu: PKZK).

16. Neodređenog datuma, Osnovno tužilaštvo je donelo rešenje [PP/II br. 846/10] o pokretanju istrage protiv podnosioca zahteva u kojem je precizirano da *"Istraga protiv okrivljenog prema ovoj odluci, počinje 12. avgusta 2015. godine"*. U obrazloženju gore navedenog rešenja je takođe navedeno: *"Nakon pregleda podataka u krivičnoj prijavi i ostalih prikupljenih izvora, smatram da je razumno da se protiv okrivljenog, radi prikupljanja dokaza i drugih podataka neophodnih za odlučivanje, u vezi pokretanja ili ne optužbe, da se pokrenu istrage"*.

17. Dana 6. januara 2021. godine, održano je ročište za glavni pretres prema gore navedenoj optužnici i tom prilikom je podnosilac zahteva priznao krivicu po svim tačkama optužnice.

18. Dana 17. januara 2021. godine, Osnovni sud je presudom [P. br. 406/14] oglasio podnosioca zahteva krivim za krivično delo za koje je optužen jer je priznao krivicu u vezi sa krivičnim delom i osudio ga na kaznu zatvora u trajanju od 6 meseci, a koja kazna je uz saglasnost podnosioca zahteva zamenjena novčanom kaznom u iznosu od 1.200,00 evra.

19. Protiv presude [P. br. 406/14] Osnovnog suda, žalbe su izjavili Osnovno tužilaštvo, zastupnica oštećene Sh.G. i oštećena V.G., zbog odluke o kazni, tražeći da se podnosiocu zahteva izrekne efektivna kazna. Oštećena V.G. je takođe tražila oštriju kaznu zatvora protiv podnosioca zahteva.

20. Podnosilac zahteva nije izjavio žalbu na presudu Osnovnog suda, ali je podneo odgovor na žalbu Osnovnog tužilaštva, tražeći da se žalba Osnovnog suda odbije kao neosnovana. Podnosilac zahteva u odgovoru na žalbu Osnovnog tužilaštva nije pokrenuo pitanje zakonitosti optužnice, odnosno da li je tužilac u konkretnom predmetu podigao optužnicu bez sprovođenja istrage.

21. Dana 7. jula 2021. godine, Apelacioni sud Kosova [u daljem tekstu: Apelacioni sud] je presudom [PA1. br. 310/2020] usvojio, kao osnovane, žalbe koje su izjavili Osnovno tužilaštvo i oštećene i tom prilikom preinačio presudu [P. br. 406/14] Osnovnog suda u odnosu na kaznu, te osudio podnosioca zahteva na efektivnu kaznu zatvora u trajanju od (1) godine.

22. Neodređenog datuma, podnosilac zahteva je protiv presude [PA1. br. 310/2020] Apelacionog suda podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka. Podnosilac zahteva je pred Vrhovnim sudom tvrdio:

a) da je tužilac u konkretnom predmetu podigao optužnicu bez sprovođenja istrage, u suprotnosti sa članom 101. [Pokretanje krivičnog postupka istragom ili optužnicom] i 240. [Krivični postupak pred sudom se vodi samo nakon podizanja optužnice] Zakonika o krivičnom postupku Republike Kosovo (u daljem tekstu: ZKPRK);

b) da Apelacioni sud nije predočio okolnosti i razloge za pooštravanje kazne u odnosu na onu koju je izrekao Osnovni sud i da prilikom određivanja kazne nije uzeo u obzir olakšavajuće okolnosti za podnosioca zahteva.

23. Dana 20. oktobra 2020. godine, Kancelarija glavnog državnog tužioca je dopisom [KMLP. II. br. 162/2020] predložila da se zahtev za zaštitu zakonitosti odbije kao neosnovan.

24. Dana 10. novembra 2020. godine, Vrhovni sud je presudom [Pml. br. 293/2020] odbio, kao neosnovan, zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti. Vrhovni sud je naglasio da su navodi podnosioca zahteva neosnovani jer presude protiv kojih je podneo zahtev ne sadrže navodne bitne povrede odredaba krivičnog postupka. Vrhovni sud je takođe naglasio da je osuđeni u prisustvu svog branioca priznao krivicu i da je sud utvrdio da je priznanje krivice u saglasnosti sa odredbom člana 248. stav 4. ZKPRK-a. Povodom navoda branioca osuđenog da je podignuta direktna optužnica bez sprovođenja istrage, Vrhovni sud je naglasio da ovaj navod ne stoji jer se u spisima predmeta nalazi rešenje o pokretanju istrage protiv podnosioca pod oznakom PP/II. br. 846-4/10.

Navodi podnosioca zahteva

25. Podnosilac zahteva navodi pred Sudom da su presudom [Pml. br. 293/2020] Vrhovnog suda u vezi sa presudom [PA1. br. 310/2020] Apelacionog suda i presudom [P. br. 406/14] Osnovnog suda, povređena njegova prava zagarantovana članovima 24. [Jednakost pred zakonom], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 54. [Sudska zaštita prava] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP.

26. Podnosilac zahteva tvrdi da je tužilac u konkretnom slučaju podigao direktnu optužnicu bez sprovođenja istrage što je u flagrantnoj suprotnosti sa odredbom člana 101. stav 2. i člana 240. stav 1. ZKPRK-a, pošto je u stavu 2. člana 101. ZKPRK-a utvrđeno da se optužnica ni u kom slučaju ne može podići bez sprovođenja istrage za krivično delo za koje se po zakonu može izreći kazna

zatvora od preko 3 (tri) godine, bez obzira na to na kojim se dokazima i podacima zasniva optužnica. U konkretnom slučaju, za krivično delo za koje je podignuta optužnica predviđena je kazna od 1 do 8 godina. Podnosilac zahteva navodi da je optužnica [PP/II. br. 846-410] podignuta 4. decembra 2014. godine, dok je po rešenju o pokretanju istrage, Osnovno tužilaštvo pokrenuo istragu protiv podnosioca zahteva 12. avgusta 2015. godine, odnosno nakon što je podignuta optužnica.

27. S tim u vezi, podnosilac zahteva dodaje sledeće: *"Takva optužnica koja je podignuta bez sprovođenja istraga, nije trebalo da se prihvati od strane suda, budući da nema osnova u odredbama Zakonika o krivičnom postupku, s toga prvostepena presuda sadrži bitne povrede koje obavezno uslovljavaju njeno poništenje"*.

28. Podnosilac zahteva u vezi sa nepokretanjem ovog pitanja pred Apelacionim sudom, citira obrazloženje Apelacionog suda koji je utvrdio da: *"iako prvostepena presuda nije osporena zbog bitnih povreda odredbi krivičnog postupka, Apelacioni sud je ipak istu po službenoj dužnosti razmotrio i u tom aspektu u skladu sa odredbom člana 394 ZKP-a konstatovao je da [presuda Osnovnog suda] ne sadrži bitne povrede odredbi krivičnog postupka koje bi uslovile njeno poništavanje ili povrede Krivičnog zakona na štetu [podnosioca zahteva]"*. U vezi sa gore navedenim nalazom Apelacionog suda, da u konkretnom slučaju presuda Osnovnog suda nije zahvaćena procesnim povredama, podnosilac zahteva navodi da je ovaj nalaz pogrešan jer je u ovom slučaju bilo procesnih povreda članova 101. i 240. ZKPRK-a, s obzirom na to da je optužnica podignuta bez sprovođenja prethodne istrage.

29. Prema tome, on naglašava da ne stoji utvrđenje Vrhovnog suda da se u spisima predmeta nalazi rešenje o pokretanju istrage jer je optužnica [PP/II. br. 846-410] podignuta 4. decembra 2014. godine, dok je po rešenju o pokretanju istrage, Osnovno tužilaštvo pokrenulo istragu protiv podnosioca zahteva 12. avgusta 2015. godine.

30. Shodno tome, a kao rezultat ovih navodnih zakonskih povreda, podnosilac tvrdi da je osporena odluka doneta uz povredu njegovih gore navedenih ustavnih prava.

Relevantne zakonske odredbe

Privremeni krivični zakon Kosova

"Član 297.
Ugrožavanje javnog saobraćaja

(1) Ko god prekrši zakon o javnom saobraćaju i ugrozi javni saobraćaj, život ljudi ili imovinu u većem obimu i na ovaj način prouzrokuje lake telesne povrede nekom licu ili materijalnu štetu koja prelazi 1.000 evra biće kažnjen novčanom kaznom ili zatvorom do pet godina.

(2) Ko god ugrozi železnički, brodski, tramvajski, trolejbuski, autobuski ili saobraćaj žičarom i time dovede u opasnost život ili fizičku bezbednost ljudi ili imovinu u većem obim, biće kažnjen zatvorom do pet godina.
(3) Kad je krivično delo opisano u stavu 1 ili 2 ovog Člana izvršeno iz nehata, izvršilac će da bude kažnjen novčanom kaznom ili zatvorom do dve godine.
(4) Kad krivično delo opisano u stavu 1 ili 2 ovog Člana dovede do teške telesne povrede nekog lica ili do znatne materijalne štete, izvršilac će da bude kažnjen zatvorom od šest meseci do pet godina, a kad takvo krivično delo dovede do smrti jednog ili više lica, izvršilac će da bude kažnjen zatvorom od najmanje jedne godine.
(5) Kad krivično delo opisano u stavu 3 ovog Člana dovede do teške telesne povrede ili do znatne materijalne štete izvršilac će da bude kažnjen zatvorom od šest meseci do pet godina, a kad takvo krivično delo dovede do smrti jednog ili više lica, izvršilac će da bude kažnjen zatvorom od jedne do osam godina".

Zakonik o krivičnom postupku Republike Kosovo

"Član 101.
Pokretanje krivičnog postupka istragom ili optužnicom

1. Ako policija ili druga vladina služba prijavi državnom tužiocu razumnu sumnju krivičnog odnosno krivičnih dela, državni tužilac može da pokrene istragu krivičnog dela shodno članu 102. ovog zakonika.
2. Ako policija ili drugo lice prijavi državnom tužiocu razumnu sumnju krivičnog odnosno krivičnih dela od kojih nijedno nije kažnjivo novčanom kaznom i/ ili kaznom zatvora u trajanju više od tri (3) godine, a državni tužilac utvrdi da postoji dobro osnovana sumnja koja podržava optužnicu, državni tužilac može da podigne optužnicu shodno članu 241. ovog zakonika.
3. Osumnjičeno lice u bilo kom trenutku shodno ovom članu može da se izjasni krivim na optužnicu shodno članu 233. ovog zakonika.
[...].

Član 102.
Pokretanje istrage

1. Državni tužilac može da pokrene istragu na osnovu krivične prijave policije ili drugih izvora ako postoji razumna sumnja da je izvršeno krivično delo, da je izvršenje dela u toku ili postoji verovatnoća da će se krivično delo izvršiti u bliskoj budućnosti koje se goni po službenoj dužnosti.
2. Istraga se pokreće odlukom državnog tužioca shodno članu 104. ovog zakonika.
[...]

Član 233.
Sporazum o priznanju krivice

1. U bilo koje vreme pre podnošenja optužnice državni tužilac i branilac mogu pregovarati o uslovima pismenog sporazuma o priznanju krivice

prema kojima su okrivljeni i državni tužilac pristali na tačke optužnice i okrivljeni pristao da se izjasni krivim u zamenu za:

1.1. pristanak državnog tužioca da sudu predloži blažu kaznu koja ne može biti ispod minimalne kazne predviđene zakonom ili minimum predviđen stavom 7 ovog člana; ili
1.2. druge protivnaknade u interesu pravde, kao što je odustajanje od kazne predviđeno članom 234. ovog zakonika
[...].

Član 240.
Krivični postupak pred sudom se vodi samo nakon podizanja optužnice
1. Po završetku istrage, ili ako državni tužilac smatra da informacije koje on ima u vezi sa krivičnim delom i izvršiocem pružaju dobro osnovanu sumnju da je okrivljeno lice izvršilo krivično delo ili krivična dela, postupak pred sudom može da bude vođen samo na osnovu optužnice koju podigne državni tužilac.

2. Ako je istraga završena i nema dovoljno dokaza da podrže dobro osnovanu sumnju da je okrivljeni izvršio krivično delo ili krivična dela, državni tužilac podnosi rešenje kojim se prekida istraga.

[...].

Član 246.
Izjašnjavanje

[...]
4. Sudija pojedinac ili predsednik veća mora da se uveri da okrivljeni razume optužnicu i daje mogućnost okrivljenom da prizna krivicu ili da izjavi da nije kriv. Ako okrivljeni nije razumeo optužnicu sudija pojedinac ili predsednik veća poziva državnog tužioca da objasni optužnicu na takav način da okrivljeni može da je razume bez poteškoća. Ako okrivljeni ne želi da da nikakvu izjavu o svojoj krivici, smatra se da je izjavio da nije kriv.

Član 384.
Bitna povreda odredaba krivičnog postupka

1. Bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji ako:
1.1. je sud bio nepropisno sastavljen ili ako je u izricanju presude učestvovao sudija koji nije učestvovao na glavnom pretresu ili koji je pravnosnažnom odlukom izuzet od suđenja;
1.2. je na glavnom pretresu učestvovao sudija koji se morao izuzeti;
1.3. je glavni pretres održan bez lica čije je prisustvo na glavnom pretresu obavezno ili ako je optuženom licu, braniocu, oštećenom licu ili privatnom tužiocu, protivno njegovom odnosno njenom zahtevu, uskraćeno da na glavnom pretresu upotrebljava svoj jezik i da na svom jeziku prati tok glavnog pretresa;
1.4. je protivno ovom zakoniku bila isključena javnost na glavnom pretresu;

1.5. je sud povredio odredbe krivičnog postupka u pogledu postojanja optužbe ovlašćenog tužioca, odnosno odobrenja nadležnog organa;
1.6. je presudu doneo sud bez predmetnu nenadležnost za suđenje predmeta;
1.7. sud u svojoj presudi nije u potpunosti presudio suštinu optužbe;
1.8. presuda se zasnivala na neprihvatljivom dokazu;
1.9. optuženo lice, kada se zatražilo da se izjasni, izjasnilo se da nije krivo po svim ili određenim tačkama optužbe i ispitano je pre izvođenja dokaza;
1.10. presuda je prevazišla delokrug optužbe;
1.11. je presudom povređena odredba člana 395. ovog zakonika; ili
1.12. presuda nije sačinjena u skladu sa članom 370. ovog zakonika.

2. Esencijalno kršenje odredaba krivičnog postupka, smatra se i kada tokom krivičnog postupka , uključujući i prethodni postupak, sud, državni tužilac i policija:
2.1. Nije primenjena neka odredba ovog kodeksa, ili su pogrešno primenili istu; ili
2.2. Povredili pravo na odbranu, i to je uticalo, ili je moglo uticati na donošenje zakonite i pravedne presude".

Prihvatljivost zahteva

31. Sud prvo razmatra da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti, koji su propisani Ustavom, dalje precizirani Zakonom i predviđeni Poslovnikom.

32. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji utvrđuju:

"1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.
[...]
7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

33. Sud, takođe, razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti propisane članovima 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji utvrđuju:

Član 47.
[Individualni zahtevi]

"1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva".

Član 48.
[Tačnost podneska]

"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori".

Član 49.
[Rokovi]

"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. [...]".

34. Što se tiče ispunjenja gore navedenih uslova, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana; da je iscrpeo raspoloživa pravna sredstva; da je naglasio akt javnog organa čiju ustavnost osporava, odnosno presudu Vrhovnog suda Kosova Pml. br. 293/2020 od 10. novembra 2020. godine; da je precizirao ustavna prava za koja tvrdi da su mu povređena; i da je podneo svoj zahtev u zakonskom roku.

35. Pored toga, Sud takođe mora da razmotri da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su propisani u pravilu 39. [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika. Pravilo 39 (2) Poslovnika utvrđuje:

"(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju".

36. Sud prvo primećuje gore navedeno pravilo, zasnovano na sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP) i Suda, omogućava poslednje navedenom da proglasi zahteve neprihvatljive iz razloga koji se odnose na meritum slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može da proglasi zahtev neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene njegovog merituma, odnosno ako isti smatra da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 39 Poslovnika (vidi predmet KI04/21, podnositeljka *Nexhmije Makolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. maja 2021. godine, stav 26 takođe vidi predmet KI175/21, podnositeljka *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. aprila 2021. godine, stav 37).

37. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao „očigledno neosnovan" u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazivati ih „očigledno neosnovanim navodima". Poslednje navedeni, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu se svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi *„četvrtog stepena";* (ii) navodi kategorisani kao *„očigledni ili evidentni nedostatak povrede"*; (iii) *„nepotkrepljeni ili ne obrazloženi"* navodi; i na kraju, (iv) *„konfuzni i nejasni"* navodi. (Vidi: tačnije za koncept neprihvatljivosti na osnovu zahteva ocenjenog kao „očigledno neosnovan" i specifičnosti gore pomenutih četiri kategorija navoda kvalifikovanih kao *„očigledno neosnovani"*, Praktični vodič ESLJP-a o Uslovima

prihvatljivosti od 31. avgusta 2019. godine; Deo III. Neprihvatljivost merituma, A. očigledno neosnovani navodi, stavovi 255 do 284 takođe vidi predmet KI04/21, citiran gore, stav 27 kao i predmet KI175/21, citiran gore, stav 38).

38. U kontekstu ocene prihvatljivosti zahteva, odnosno, ocenjujući da li je zahtev očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će se prvo podsetiti na suštinu slučaja sadržanu u ovom zahtevu i na odgovarajuće navode podnosioca zahteva, u čijoj će oceni, Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojima je, prema članu 53. [Tumačenje odredaba ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovana Ustavom (vidi predmet KI04/21, citiran gore, stav 28 kao i predmet KI175/21, citiran gore, stav 39).

Što se tiče prava na pravično suđenje zagarantovanog članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP

39. Sud primećuje da se navodi podnosioca zahteva o povredi prava na pravično suđenje zagarantovanog članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP, odnose na način na koji su redovni sudovi protumačili ZKPRK u njegovom slučaju. S tim u vezi, on navodi da je Osnovno tužilaštvo, dana 4. decembra 2014. godine, podiglo optužnicu [PP/II. br. 846-410] bez sprovođenja istrage, odnosno da je rešenje o pokretanju istrage doneto nakon podizanja optužnice, odnosno 12. avgusta 2015. godine. On naglašava da je to suprotnosti sa odredbom člana 101. stav 2. i člana 240. stav 1. ZKPRK-a, u kojima je utvrđeno da se optužnica ni u kom slučaju ne može podići bez sprovođenja istrage za krivično delo za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora od preko 3 (tri) godine, bez obzira na to na kojim se dokazima i podacima zasniva optužnica. U konkretnom slučaju, za krivično delo za koje je podignuta optužnica predviđena je kazna od 1 do 8 godina, što znači da je u konkretnom slučaju morala biti sprovedena istraga.

40. S tim u vezi, Sud, pre svega, podseća da Ustavni sud nema nadležnost da odlučuje o tome da li je podnosilac bio kriv za izvršenje krivičnog dela ili ne. On nema ni nadležnost da ocenjuje da li je činjenično stanje pravilno utvrđeno, odnosno da ocenjuje da li su sudije redovnih sudova imale dovoljno dokaza za utvrđivanje krivice podnosioca zahteva (Vidi: u tom smislu, između ostalog, predmete Suda KI128/18, podnosilac zahteva: *Akcionarsko udruženje Limak Kosovo International Airport SH.A., "Adem Jashari"*, rešenje od 28. juna 2019. godine, stav 55; KI62/19, podnosilac zahteva: Gani Gashi, rešenje o neprihvatljivosti od 19. decembra 2019. godine, stavovi 56-57; KI110/19, podnosilac zahteva: *Fisnik Baftijari*, rešenje o neprihvatljivosti od 07 novembar 2019. godine, stav 40)

41. Sud naglašava svoj principijelni stav da nije zadatak Ustavnog suda da se bavi činjeničnim ili zakonskim greškama (zakonitost) koje je navodno izvršio Vrhovni sud ili neki drugi sud niže instance, osim i u meri u kojoj su te greške mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). Sud dalje ponavlja da nije njegov zadatak, prema Ustavu, da postupa kao sud "četvrtog stepena" u odnosu na odluke koje su doneli redovni sudovi. Naime, uloga je redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi: u tom smislu slučaj ESLJP-a *García Ruiz protiv*

Španije, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28 i reference koje su tamo korišćene; i vidi, takođe slučajeve Suda KI128/18, gore citiran, stav 56; i KI62/19, gore citiran, stav 58).

42. U tom kontekstu, Ustavni sud može samo da razmotri da li su postupci pred redovnim sudovima, gledano u celini, sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva imao pravično i nepristrasno suđenje (vidi, inter alia, predmet *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, predstavka br. 13071/87, Izveštaj Evropske komisije za Ljudska prava, osvojeno 10. jula 1991. godine, i vidi, takođe slučajeve Suda KI110/19, gore citiran, stav 41).

43. Sud će u nastavku ispitati navode podnosioca zahteva primenjujući svoju sudsku praksu i sudsku praksu ESLJP-a u skladu sa kojom je Ustavni sud, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom.

44. U odnosu na navode podnosioca zahteva, Sud prvo primećuje da je podnosilac zahteva pred Vrhovnim sudom naveo da u njegovom slučaju nije sprovedena istraga i da je optužnica podignuta bez sprovođenja istrage, kao što je propisano članovima 101. i 240. ZKPRK-a. S tim u vezi, Vrhovni sud je obrazložio:

> *"Prema oceni Vrhovnog suda Kosova, navodi branioca osuđenog su neosnovani jer presude protiv kojih je podnesen ovaj zahtev ne sadrže bitne povrede odredbi krivičnog postupka koje se navode.*
>
> *Bitno je da se istakne činjenica da u konkretnom slučaju, osuđeni je u prisustvu branioca priznao krivicu i [Osnovni] sud je konstatovao da je priznanje krivice u skladu sa članom 248, stavom 4 ZKP-a.*
>
> *Što se tiče navoda branioca osuđenog da je optužnica podignuta direktno bez sprovođenja istraga, ovaj navod ne stoji jer se u spisima predmeta nalazi rešenje o započinjanju istraga protiv (sada osuđenog) Burhana Tushe, pod oznakom PP/II. br. 846-4/10".*

45. Shodno tome, Vrhovni sud je utvrdio da argumentima koje je izneo podnosilac nije dokazano da je postojala procesna povreda od strane Osnovnog i Apelacionog suda. Sud primećuje da je podnosilac zahteva u ovom slučaju izneo konkretan navod pred Vrhovnim sudom da u njegovom slučaju nije sprovedena istraga. Podnosilac zahteva nije izneo ovaj navod pred Apelacionim sudom. Međutim, Vrhovni sud je ispitao ovaj navod i naglasio da je navod podnosioca neosnovan jer u spisu predmeta postoji rešenje [PP/II. br. 846-4/10] Osnovnog tužilaštva o pokretanju istrage. Vrhovni sud je takođe naglasio činjenicu da je podnosilac priznao krivicu za krivično delo za koje je optužen.

46. Podnosilac zahteva, za razliku od onoga što je tvrdio pred Vrhovnim sudom da u njegovom slučaju nije sprovedena istraga, pred Ustavnim sudom tvrdi da u njegovom slučaju nije sprovedena istraga, odnosno da je istraga pokrenuta nakon što je podignuta optužnica, to jest da je optužnica podignuta 4. decembra

2014. godine, a da je rešenje o pokretanju istrage doneto 12. avgusta 2015. godine.

47. U tom smislu, Sud se poziva na stav 3. člana 101. ZKPRK-a koji utvrđuje da *"[o]sumnjičeno lice u bilo kom trenutku shodno ovom članu može da se izjasni krivim na optužnicu shodno članu 233. [ZKPRK-a]"*. Takođe, shodno članu 233. ZKPRK-a *"[u] bilo koje vreme pre podnošenja optužnice državni tužilac i branilac mogu pregovarati o uslovima pismenog sporazuma o priznanju krivice prema kojima su okrivljeni i državni tužilac pristali na tačke optužnice i okrivljeni pristao da se izjasni krivim [...]"*.

48. Sud se takođe poziva i na stav 4. člana 246. [Izjašnjavanje] ZKPRK-a: *"Sudija pojedinac ili predsednik veća mora da se uveri da okrivljeni razume optužnicu i daje mogućnost okrivljenom da prizna krivicu ili da izjavi da nije kriv [...]"*.

49. Pored toga, Sud podseća i na sudsku praksu ESLJP-a, prema kojoj je dejstvo nagodbe o priznaju krivice to da se o krivičnoj optužbi protiv optuženog odlučuje u skraćenom obliku sudskog ispitivanja, što u suštini predstavlja odricanje optuženih od niza svojih procesnih prava (vidi, *mutatis mutandis,* predmet ESLJP-a *Navalnyy i Ofitserov protiv Rusije*, presuda od 4. jula 2016. godine, stav 100).

50. U tom pogledu, Sud naglašava da se podnosilac zahteva, priznavši krivicu za krivično delo za koje je optužen, na glavnom pretresu od 6. januara 2020. godine pred Osnovnim sudom, odrekao pojedinih prava zagarantovanih ZKPRK-om, u skladu sa članovima 101. i 233. ZKPRK-a, što je u saglasnosti i sa sudskom praksom ESLJP-a. Takođe, Sud primećuje da protiv presude Osnovnog suda koji je odlučio o ispunjenju zakonskih uslova za priznanje krivice, podnosilac zahteva nije izjavio žalbu, pa je stoga dalji postupak sproveden uglavnom u vezi sa visinom kazne za krivično delo za koje je priznao krivicu.

51. Sud, shodno tome, utvrđuje da je podnosilac zahteva imao pogodnosti kontradiktornog postupka, i da je mogao u raznim fazama postupka iznositi tvrdnje i dokaze koje je smatrao bitnima za svoj predmet; imao je priliku delotvorno pobijati tvrdnje i dokaze koje je iznela suprotna strana; redovni sudovi su saslušali i ispitali sve njegove tvrdnje koje su, gledano objektivno, bile bitne za rešenje predmeta; činjenični i pravni razlozi za pobijanu odluku su detaljno izneseni, te je stoga postupak, uzet u celini, bio pravičan (vidi: mutatis mutandis, presudu ESLJP-a od 21. januara 1999. godine, *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, stavovi 29 i 30 vidi, takođe predmet Suda KI22/19, podnosilac zahteva: Sabit Ilazi , rešenje od 07. juna 2019. godine, stav 42 kao i predmet Suda KI128/18, gore citiran, stav 58).

52. Prema tome, Sud primećuje da je obrazloženje Vrhovnog suda, pozivajući se na navode podnosioca zahteva o povredi krivičnog zakonodavstva, jasno, i, nakon razmatranja svih postupaka, Sud takođe utvrđuje da postupci pred redovnim sudovima nisu bili nepravični ili proizvoljni (vidi: presudu ESLJP-a, Pekinel protiv Turske od 18. marta 2008. godine br. 9939/02, stav 55 Vidi takođe: u tom smislu, između ostalog, predmet Suda KI22/19, citiran gore, stav 43)

53. Sud podseća da sama činjenica da podnosilac zahteva nije zadovoljan ishodnom odluka redovnih sudova ili pominjanje članova Ustava nije dovoljno da se izgradi tvrdnja o ustavnoj povredi. Kada se tvrde takve povrede Ustava, podnosilac zahteva treba da osigura obrazložene navode i ubedljive argumente (vidi slučajeve Suda KI128/18, gore citiran, stav 61; i KI62/19, gore citiran, stav 59)).

54. Shodno tome, Sud ocenjuje da podnosilac zahteva nije uspeo da dokaže da mu je osporenom odlukom povređeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje zagarantovano članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP.

55. Na kraju, Sud zaključuje navodi podnosioca zahteva o povredi prava na fer i pravično suđenje zagarantovanih članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP zbog pogrešno utvrđivanog činjeničnog stanja i pogrešnog tumačenja i pogreše primene važećeg zakona su (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi *„četvrtog stepena"*; i kao takvi, ovi navodi podnosioca zahteva su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 39.

Što se tiče navodnih povreda člana 24. [Jednakost pred zakonom] i člana 54. [Sudska zaštita prava] Ustava

56. Što se tiče povreda prava zagarantovanih članovima 24. i 54. Ustava, Sud podseća da prema uspostavljenoj sudskoj praksi ESLJP-a, Sud proglašava zahtev neprihvatljivim kao očigledno neosnovan u skladu sa kriterijumom (iii) "*nepotkrepljeni ili neobrazloženi*" navodi kada se ispuni jedan od dva karakteristična uslova, i to:

a) kada podnosilac zahteva jednostavno navede jednu ili više odredaba Konvencije ili Ustava, ne objašnjavajući pritom na koji su način one prekršene, osim ukoliko je na osnovu činjenica i okolnosti predmeta to sasvim očigledno (vidi: u tom smislu, predmet ESLJP-a *Trofimchuk protiv Ukrajine* (*odluka*) br. 4241/03 od 31. maja 2005. godine, vidi, takođe, *Baillard protiv Francuske* (*odluka*) br. 6032/04 od 25. septembra 2008. godine);

b) kada podnosilac zahteva propusti ili odbije da predoči materijalne dokaze kojima bi potkrepio svoje navode (to naročito važi za odluke sudova ili drugih domaćih vlasti), osim ukoliko postoje izuzetne okolnosti koje su van njegove kontrole i koje ga sprečavaju da to učini (na primer, ako zatvorske vlasti odbiju da predoče Sudu dokumente iz spisa predmeta zatvorenika o kome je reč) ili ako Sud sam ne odluči drugačije (vidi slučaj KI166/20, podnosilac *Ministarstvo rada i socijalne zaštite*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. januara 2021. godine, stav 42).

57. U konkretnom slučaju, podnosilac zahteva samo navodi povredu članova 24. i 54. Ustava, ali ne obrazlaže, odnosno ne objašnjava kako je došlo do povrede ovih članova.

58. Povodom ovih navoda, Sud primećuje da podnosilac zahteva samo pominje relevantne članove, ali ne razrađuje dodatno kako i zašto je došlo do povrede ovih relevantnih članova Ustava. Sud podseća da je on dosledno isticao da samo pozivanje na članove Ustava i EKLJP i njihovo pominjanje nije dovoljno da se izgradi argumentovana tvrdnja o ustavnoj povredi. Kada se tvrde takve povrede Ustava, podnosioci zahteva treba da osiguraju obrazložene navode i ubedljive argumente (vidi, u ovom kontekstu, predmete KI175/20, citiran gore , stav 81 KI166/20 citiran gore stav 52 KI 04/21 citiran gore stav 38- 39).

59. Shodno tome, Sud utvrđuje da povodom navoda podnosioca zahteva o povredi prava zagarantovanih članom 24. i članom 54. Ustava, Sud zaključuje da se zahtev mora proglasiti neprihvatljivim kao očigledno neosnovan jer se ovi navodi kvalifikuju kao navodi koji spadaju u kategoriju (iii) "*nepotkrepljeni ili neobrazloženi*" navodi jer je podnosilac zahteva jednostavno naveo jednu ili više odredbi Konvencije ili Ustava, ne objašnjavajući pritom na koji su način one prekršene. Sledstveno tome, isti su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 39. Poslovnika.

Zaključak

60. Stoga, Sud zaključuje da se navodi podnosioca zahteva o povredi prava zagarantovanih članom 24, 31. i 54 Ustava trebaju proglasiti neprihvatljivim u celosti kao očigledno neosnovani jer se ovi navodi podnosioca zahteva kvalifikuju se kao navodi koji spadaju u kategoriju (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi *„četvrtog stepena"*; i kategoriju (iii) *„nepotkrepljeni ili ne obrazloženi"* navodi. Prema tome, zahtev se u celosti treba proglasiti neprihvatljiv kao očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 39 Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članovima 20. i 48. Zakona i pravilom 39 (2) Poslovnika, dana 2. juna 2021. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac **Predsednica Ustavnog suda**

Radomir Laban Arta Rama-Hajrizi